

OKUMA VE DÜŞÜNME
BECERİLERİ YARIŞMASI

Örnek Soru Kitapçığı

Tales Matematik Müzesi

3, 4, 5 ve 6. Sınıflar

4-A sınıfından üç yakın arkadaş, okul panosuna asmak için çevre kirliliği hakkında resimler çizip şu kısa yazıları yazmışlardır:

- Selin: "Fabrikalardan dökülen kirli sular denizlerimizi zehirler. Kimyasal atıklar suyun doğal yapısını bozar ve canlıların yaşamını zorlaştırır. Bu durumdan balıklar büyük zarar görür. Çözüm için fabrikalara mutlaka filtre ve arıtma tesisleri kurulmalıdır."
- Can: "Piknik alanlarına atılan plastik şişeler toprağımızı kirletir. Doğaya bırakılan bu plastikler yüzlerce yıl çürümeden kalır ve çevreye zehirli maddeler yayar. Sonunda bu plastik çöpler rüzgârla göllere taşınarak sudaki canlıları da hasta eder."
- Berk: "Geri dönüşüm kutularına atılan plastik çöpler doğaya yayılmadan fabrikalara götürülerek yeniden işlenir. Bu sayede çevremiz temiz kalır, doğamız korunur."

01 Soru

Öğrencilerin yazıları, ele aldıkları sorunlar ve sundukları çözüm önerileri açısından karşılaştırıldığında aşağıdaki yargılardan hangisi kesinlikle doğrudur?

A) Selin ve Can su kirliliğinden, Berk ise hava kirliliğinden bahsetmiştir.

B) Selin ve Can sadece ormanları korumayı hedeflemiştir.

C) Can'ın belirttiği plastik sorununa, Berk'in yazısı bir çözüm sunmaktadır.

D) Selin'in bahsettiği sorun, sokakların temizlenmesiyle çözülebilir.

E) Selin ve Berk, çevre kirliliğini önlemek için atıkların fabrikalarda yeniden işlenmesini önermiştir.

Cevap: C

Umut, öğretmeninin haftaya akvaryum gezisi düzenleyeceğini öğrendiğinde içi içine sığmıyordu. O güne kadar balıkları hep yaz tatillerinde gittikleri dedesinin köyündeki doğal gölde izlemişti. İlk defa balıkları insanların hazırladığı yapay bir ortamda gözlemleyecekti. Acaba akvaryumdaki suyun sıcaklığı nasıl ayarlanıyordu? Balıklar o küçük camların arkasında nasıl besleniyordu? Gezi günü gelip çattığında, Umut rehberin anlattığı her kelimeyi dikkatle dinledi ve aklındaki tüm soruların cevabını bulmak için gözünü bir an bile camdan ayırmadı.

02 Soru

Bu metinden hareketle Umut'un, geziye gideceğini öğrendiği andan akvaryumdaki balıkları incelediği ana kadar yaşadığı duygusal değişim ve bu değişimin nedenleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A) Başlangıçta daha önce hiç görmediği canlılarla karşılaşacağı için şaşkınlık yaşamış, ardından gezi gününde farklı bir ortama girmenin verdiği coşkuyla hareket etmiştir.

B) İlk başta yapay bir akvaryum ortamını göreceği için sevinç duymuş, sonrasında ise balıkların cam arkasındaki yaşamını görünce büyük bir hayranlık hissetmiştir.

C) Başlangıçta yeni bir yere gideceği için heyecanlanmış, ardından aklındaki soruların cevabını bulmak için meraklı davranmıştır.

D) İlk duyduğunda dedesinin köyündeki gölü hatırlayarak mutluluk hissetmiş, gezi başladığında ise rehberin anlatacağı bilgileri kaçırmamak için endişeyle beklemiştir.

E) Başlangıçta balıkları farklı bir ortamda göreceği için meraklanmış, ardından sorularının cevaplarını öğrenmeye çalışırken şaşkınlık yaşamıştır.

Cevap: C

3 ve 4. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Bayram tatilinde akrabalarımızla beraber olmak için dedemlerin köydeki taş evine gitmiştik. Köye gittiğimizde komşu kızıyla karşılaştım. Oyun oynarken avuçlarındaki o mis kokulu, turuncu renk dikkatimi çekti. Parmak uçlarındaki ve avuçlarındaki bu hoş kokulu süsün ne olduğunu merakla anneme sordum. Annem saçlarımı okşayarak, "Bak Selin," diye söze başladı, "Ellerdeki bu süs, nesiller boyu bayram arifelerinde yaşattığımız, birlikteliği ve sevgiyi temsil eden çok eski bir geleneğimizdir."

Kendi kültürümüzün bir parçasıyla tanışmak içimi kıpır kıpır etmişti. Ben de kına yakmak istediğimi söyledim. Bu heyecanımı gören annem, o akşam büyük bir özenle benim avuçlarımı da kınayla buluşturdu.

Annem kınayı sürdükten sonra ellerimi mendille sıkıca sardı; gece boyunca kınanın kuruyup dökülmemesi ve renginin iyice işlemesi gerekiyordu.

Yeni güne uyandığımda ellerimde hissettiğim o tatlı sıcaklığa, göz alıcı bir turuncu tonu eşlik ediyordu. Kuruyan kınayı yıkayıp temizlediğimde etrafa yayılan o toprak kokusu içimi huzurla doldurdu. Bayramlaşmak için akrabalarımızı ziyaret ederken avuçlarımdaki bu yeni rengi ve emeği herkese göstermek istiyordum. Bu yüzden gün boyunca ellerimi hiç kapatmadan, gururla ve neşeyle açık tutarak dolaştım.

03 Soru

Metne göre Selin'in bayram günü ellerini gururla açık tutması, onun kına geleneğine yönelik hangi tutumunu göstermektedir?

A) Geleneklerimizi sadece merak ettiği için denediğini ve bayram bitince hemen unutacağını
B) Kınayı yalnızca görünüşünü beğendiği için denediğini
C) Ellerinin daha hızlı kuruması ve renginin bozulmaması için dikkatli davrandığını
D) Kınanın taşıdığı sevgi ve birliktelik anlamını benimseyip bu geleneği sevinçle sahiplendiğini
E) Kınanın yalnızca bayram günü uygulanan geçici bir süs olduğunu düşündüğünü

Cevap: D

04 Soru

Selin, köyde komşu kızıyla karşılaşıp onun ellerindeki kınayı gördüğü ilk andan, bayram günü akrabalarıyla bayramlaştığı zamana kadar duygusal değişimler yaşamıştır.

Metne göre, Selin'in yaşadığı bu duygu değişimi sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Şaşkınlık — Kararsızlık — Mutluluk
B) Heyecan — Sabırsızlık — Sevinç
C) Merak — Heyecan — Huzur ve Gurur
D) Merak — Sıradanlık — Utangaçlık ve Çekingenlik
E) Heyecan — Merak — Huzur ve Gurur

Cevap: C

Ben, uzak dağlarda sakin ve mutlu yaşayan bir ağaçtım. Bir sabah gövdeme inen sert balta darbeleriyle irkilerek uyandım. Bir oduncu, elindeki keskin baltayı gövdeme art arda vuruyordu. O an büyük bir korkuya kapıldım ve içimden, "Artık her şey bitti, hayatım sona erdi." diye düşündüm. Meğer ne kadar da yanılmışım!

O oduncu beni dikkatlice taşıyıp kocaman bir kâğıt fabrikasına götürdü. Oradaki neşeli makineler beni önce küçük parçalara ayırdı, sonra da incecik kâğıtlar hâline getirdi. Yolculuğumun sonunda üzerime rengârenk resimler basıldı ve çocukların severek okuduğu güzel bir öykü kitabına dönüştüm. Bilgiyi ve sevgiyi çocuklara ulaştırmak, benim için yepyeni ve çok güzel bir hayatın başlangıcı oldu.

05 Soru

Hikâyedeki ağaç, baltayla kesildiği andaki düşünceleri ile kitaba dönüştükten sonraki düşünceleri yönünden karşılaştırıldığında nasıl bir değişim yaşamıştır?

A) Hayatının sona erdiğini düşünmüş, daha sonra yeniden eski yaşamına döneceğine inanmıştır.

B) Kesildiği için korkmuş, fabrikadaki makineleri görünce korkusunun gereksiz olduğunu anlamıştır.

C) Hayatının bittiğini düşünürken çocuklara bilgi ve sevgi ulaştıran yeni bir yaşamının başladığını anlamıştır.

D) Oduncuya kızmış, daha sonra kâğıt fabrikasında çalışacağı için mutlu olmuştur.

E) Değişmekten korkmuş, sonunda ağaç olarak yaşamaya devam ettiğini düşünmüştür.

Cevap: C